

Kopsavilkums par gada īstenošanas ziņojumu par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” ieviešanu 2016. gadā

Ziņojums sniedz ieskatu par 2014.-2020.gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” (2014LV16MAOP001) (turpmāk – DP) ieviešanu Latvijā 2016. gadā. Tas sagatavots saskaņā ar Regulas Nr.1303/2013¹ 50. un 111.pantu un tā struktūra atbilst Regulas Nr. 2015/207² V pielikumā noteiktajam.

2016. gadā kopumā ir būtiski pārvirzījies progress DP kopējo mērķu sasniegšanai, sekmīgi turpinot jau iepriekšējos gados uzsākto specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM) un pasākumu īstenošanu, kā arī uzsākot jaunu SAM ieviešanu, piemēram, tādās jomās, kā pētniecība un inovācijas, komersantu konkurētspēja, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas. Vienlaikus tika uzsākta arī Finanšu instrumentu ieviešana.

Līdz 2016. gada 31.decembrim ir apstiprināti investīciju nosacījumi 3,7 mljrd. *euro* apmērā jeb 85 % no kopējā 4,4 mljrd. *euro* ES fondu finansējuma piešķiruma. Ir izsludinātas projektu iesniegumu atlases 3,1 mljrd. *euro* apmērā jeb 70 %, no kuriem gandrīz trešā daļa atlašu uzsākta tieši 2016. gada otrā pusē. Līdz 2016. gada beigām jau ir noslēgti līgumi par projektu īstenošanu 1,4 miljard. *euro* 178 projektos, kas apmērā milj. *euro* jeb 31,1% no kopējā pieejamā ES fondu finansējuma. Tāpat finansējuma saņēmējiem ir veikti ES fondu finansējuma daļas maksājumi 241 milj. *euro* apmērā. Skaitliskā izteiksmē lielākais finansējums izmaksāts prioritārajā virzienā „Ilgtspējīga transporta sistēma” valsts galveno autoceļu pārbūvei un “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana”. Vienlaikus aktualizētie maksājumu pieprasījumu plāni liecina par iespējamu nodrošināt minimālo finanšu mērķu (N+3 princips) izpildi nākošos gados.

DP ieviešanas dati 2016. gadā liecina par labu progresu un nozīmīgāko investīciju priekšnosacījumu izpildi straujākam investīciju pieaugumam tuvākajos gados. Lai arī projektu aktīva ieviešana ir sākusies salīdzinoši nesen, līdz 2016. gada beigām ir pabeigti 10 projekti – 6 satiksmes sektora projekti (autoceļu kvalitātes uzlabošana), 1 vides projekts (pretplūdu pasākumi) un 1 uzņēmējdarbības attīstības projekts. Kopējā projektu summa veido 78,4 milj. *euro*, tajā skaitā 66,6 milj. *euro* ES fondu finansējums (1,5% no kopējā 4,4 mljrd. *euro* ES fondu finansējuma piešķiruma).

2016.gadā Latvija ir izpildījusi visus partnerības līgumā noteiktos 16 ex-ante nosacījumus – stratēģiski priekšnosacījumi investīciju uzsākšanai prioritāro virzienu ietvaros - tādās jomās kā transports, izglītība un zinātne, veselība, sociālā iekļaušana, valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšana, izglītības jomā par priekšlaicīgas mācību pamešanas iemesliem, kā arī atkritumu, ūdenssaimniecības un risku pārvaldības nozarē.

Jauniešu bezdarba mazināšanai kopš 2014. gada sākuma tiek īstenota “Jauniešu garantija” (turpmāk - JG), kuras mērķis ir veicināt nodarbinātībā, izglītībā un apmācībā neiesaistītu jauniešu vecumā no 15 līdz 29 gadiem iesaisti darba tirgū vai izglītības sistēmā. Atbalsts sniegts 18,9 tūkst. jauniešu (11,9 tūkst. reģistrētajiem bezdarbniekiem; 6,5 tūkst. nenodarbinātajiem jauniešiem un 483 ieslodzījuma vietās esošajiem jauniešiem). Dalībnieku skaits veido 66% no plānotā JG iesaistāmo jauniešu skaita (28,7 tūkst.).

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par ERAF, ESF, KF, ELFLA un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par ERAF, ESF, KF un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006

² Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/207 (2015. gada 20. janvāris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1303/2013 attiecībā uz progresu ziņojuma paraugiem, informācijas par lielu projektu iesniegšanu, kopīgo rīcības plānu, īstenošanas ziņojumiem attiecībā uz mērķi “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai”, pārvaldības deklarāciju, revīzijas stratēģiju, revīzijas atzinumu un gada kontroles ziņojumu, kā arī izmaksu un ieguvumu analīzes izpildes metodiku un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1299/2013 attiecībā uz īstenošanas ziņojumu paraugu saistībā ar mērķi “Eiropas teritoriālā sadarbība”

Būtiski ir pavirzījies progress attiecībā uz plānotajiem lielajiem projektiem. Nacionāli ir apstiprināts satiksmes nozares projekts “Rīgas tramvaju infrastruktūras attīstība”. Projekta dokumentācija ir iesniegta EK neatkarīgiem ekspertiem lielā projekta dokumentācijas kvalitātes izvērtējuma veikšanai. Pozitīva kvalitātes novērtējuma gadījumā projekta pieteikums varētu tikt iesniegts EK līdz 2017.gada maijā.

Ņemot vērā nozīmīgās reformas izglītības un veselības politikā, 2017. gada 31. martā EK ir iesniegti priekšlikumi DP grozījumiem 8 prioritārajā virzienā “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” un 9 prioritārajā virzienā “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana”, lai nodrošinātu DP noteikto starpposma rādītāju elastību un novērstu 2018. gada snieguma ietvara starpposmu vērtību un snieguma rezerves zaudēšanu.

Galvenie uzdevumi 2017. gadam ir projektu ieviešanas un finanšu plūsmas paātrināšana, nodrošinot efektīvu risku un drošu finanšu pārvaldību ar fokusu uz investīciju rezultātu sasniegšanu, kā arī ir lēmumu pieņemšana par vēl neapstiprinātiem investīciju ieviešanas nosacījumiem.